

Chaloni hajdani nevendéktanulók a' magok jótévőjök eránt nyilatkoztattak.

„Midőn a' Familia a' halottnak kísérésére a' házból kiment, akkor látta, hogy a' koporsót ifjuság viszi; 's a' gyászos takarónak négy szegleteit pedig három Pairek, u. m: Doudeauville és Uzes Herczegek, 's Marqui Desolles, 's a' Párisi Frantzia Akadémiának előbbi állandó Titoknokja Renouard fogják. —

„A' kíséret legjobb rendtartással folytatott, 's a' Magdolna templomába megérkezvén, ott az ifjuság az alatt, míg a' halotti tisztelet-tétel folyt, a' halotti alkotmány körül állott, 's tsendességben és il-
lő ájtatossággal tette a' maga religiói adózását. Vége lévén ezen halotti ájtatosság-
nak; az ifjuság levette a' gyászos alkotmányról a' koporsót 's ahoz készítette magát, hogy azt ismét felvévén a' Clichy sorompójáig vigye. A' templom gráditsán azonközben egy ember állván, de a' kit semmi külső jelek nem mutattak politziai tisztnek lenni, olly jelentést tett, hogy neki meghatározott parantsolatja légyen ezen tisztelet-bizonyításnak meggátlására 's megszollította a' jelenlévő katonaságot, hogy a' koporsót tétesse-fel a' halotti székérre. Ezen parantsolat az ifjakat haragra indította, és ők a' parantsolatnak nem engedelmeskedtek. A' boldogult Herczegnek Familiája látván a' felpezsdülést, annak letsendesítésén iparkodott, de semmi foganatja nem lett iparkodásának. Az ifjak nem akarták kiadni kezeikből a' koporsót, melyből köztök és a' katonák közt, kik a' koporsót el akarták venni, veszekedés támodott, — 's a' koporsó a' földre esett. ...

„Az ifjuság engedni kéntelenítettvén a' fegyveres erőnek könnyek'-hullatásával eltávozott a' betses teréhtől (tehertől), de tsakugyan kísérte azt a' nevezett sorompóig, hol a' katonaság is eltávozott attól; az ifjuság pedig karikába állván, Báró Dupin gyökeres beszédet tartott, a' melly tele volt

érzéssel és igassággal, melly után a' koporsó más szekérre tétettetvén Liancourt felé útnak indíttatott, 's az alább írták tovább elkísérték. —

„Aláírtak: — „Herczeg Estissac; Laroche Foucault Sándor, Gáétán, Olivier, Friederick, Julius Grófok; Herczeg Aldobrandini és Gróf Montault.

A' Csillag, addig is míg ezen tárgyra nézve a' közönség a' Tiszti vizsgálódások után további felvilágosodást vehetne, illy megjegyzéseket botsátott közre: — „

„Igaz az, hogy a' koporsót a' templomig emberek vitték, melly, a' Familiák' kívánságára a' Tisztikarok által megvan engedtetve, ha a' halottnak lakása a' templomtól nagyon messze nintsen, mivel hogy itt olly szokás van, hogy a' holtaknak rokoniaik a' koporsót még akkor is kísérik, mikor az a' háztól szekeren vitéődik-el. Hanem már a' templomtól a' temető helyig szükségesképpen halotti szekeren kell annak, a' fennálló rendelkezés szerént, vitettetni. Ha tehát a' kívántatott, hogy a' H. Liancourt temetségi pompája ne így történjen, e'képpen a' közönséges rendelkezéstől eltávozás kívántatott, 's ennek megtörténni a' Tisztikarok' előengedelme nélkül a' halott' familiájának kívánságára, nem lehetett. Ennek felette az is igaz, hogy a' Tiszt-hatóság (Behörde) jónak és szükségesnek találta volt azt, hogy a' Liancourt familiával előre értekezék, és a' Politziai tiszt a' Sekrestyében megegyezett vala a' Familiával, hogy a' koporsó a' templomtól halotti szekeren vitéttessék el, azért, hogy esső lévén, a' kísérő sereg és a' kiküldöttség ne kéntelenítették a' sorompóig gyalog menni. Ezen tekintetekkel megegyezőleg valának a' rendelkezések megtétettetve. A' kísérő sereg kijött a' templomból, 's a' koporsó a' halotti szekérre feltéttetett. Ezen pillantatban történt, hogy egy ifjaktól álló csoport a'

Koporsóra rohanván, kivette azt a' vivők' kezéből. A' Biztos fogamat nélkül beszélt, fogamat nélkül parantsólta, hogy tegyék ismét szekérre a' koporsót; nem halgattak a' beszédjire.

Az ifjakat hátra tartoztatni akarták a' templom' rostélyainál, de ennek se lett fogamatja, a' rostélyok megnyittattak, 's az ifjú sereg a' koporsót az utzára kihurtzolta, olly módon, hogy azzal, a' szekértől a' keserves familiától, 's az egész kísérő seregtől egészen elváltak. Egy illy erősza- kos tselekedet 's a' Tisztikarok' parantsolatjának illy vakmerő ellentállást, nem lehet megszervedni; azonnal olly eszközök is vétetődtek elé, mellyek által a' koporsó a' halotti szekérbe vissza helyheztetődött, 's ezen tselekedet az, mellyet a' Liberalisok 's az ő leveleik, *attentat inoui*, nevezettel hirdettek-ki."

Nagy Britaninia.

Az Orvosok már előre kinyilatkoztatták vala, hogy ha Lord Liverpool a' guttaütésből annyira felgyógyulna is, hogy még egy darabig életben maradhatna, az ő elme-tehetségei mindazáltal mind végig nagyon elgyengülve fognának maradni. Fájdalom! ezen jövendölés alaposan is így mutatja magát, mint hogy ámbár a' nemes Lordnak testi ereje naponként nevededik, lelki tehetségei mindazáltal majd éppen azon elgyengülésben vagynak még ma is, melyben nyavalyájának kezdődésekor voltak.

Egy Londoni Ujságlevél e'-képpen szoll: — „Ha a' közönséges híreknek hihetünk, úgy találjuk lenni a' dolgot, hogy Canning úrnak fő Ministerré-létele nem fog több ellenvetésre találni, tsak azt nem fogja talám megnyerni, hogy bizonyos hivatalokra ő nevezhessen tisztviselőket, a' melly jus eddig mindenkor öszszetsatoltatva volt az Első-Ministerséggel. Kiváltképpen azon iparkodnak igen nagyon némel-

lyek, hogy ő a' papi hivatalokra nézve való Pátronátust el ne nyerhesse.

Weymouth vidékén egy égő halom nyilatkoztatta ki magát, melynek körében már három esztendeje, hogy valami perzselési gőz éreztetett; hanem 3 hónapok óta tíz helyeken kezdett kijőni belőlle a' gőz, melynek kék vagy bűdös kő szaga van, 's a' melly akkor szokott leginkább éreztetni, mikor a' tenger' kiáradásának ideje bekövetkezik. A' meleg olly nagy ezen halom körül, hogy tüzet lehetne általa gerjeszteni, 's a' földbe béásván az emberek, három nyomnyira hóltszén területre találtak, 's már ezen mélységben olly nagy volt a' meleg, hogy két minutumoknál tovább ott nem maradhattak. Úgy látszik, hogy mélyebben valósággal ég a' bűdösköves szén, melly miatt már félnek is az emberek ott közel járni.

Itt következik most azon beszéd, mellyet az alsó házban az eránt tartott Tierney, hogy ő meg nem egyezhet abba, hogy az Országlószéknek a' kívánt summák meg rendeltessenek addig, míg a' Ministerek tellyes számra nem pótoltnak: „

„Két indító okom van, így szollott, kívánságomra; egyik a' dolognak tulajdon természete, másik a' rendkívülvaló állapot, a'-melybe országunk helyheztetve van. A' summa, mellyet a' Ministerek mostan, mint az Udvar' költségéhez kívántató pótlást, úgy kívánnak ('s a' melly 200,000 font Sterlinget (2 millió forintot) teszen, olly költség, mellyet mi tsak elő bizodalomképpen rendelhetünk-meg. De mihent bizodalomrol van a' szó, azonnal azt kérhetjük, hogy kibe helyheztethetjük mi a' mi bizodalomunkat. Nékem ezen szavak által semmi illetlen ítéletem nintsen a' Ministerekre nézve, midőn eddig volt Minis-

teriumnak megmaradott részéről szóllok: hanem azt nyilván ki kell mondanom, hogy minekelőtte új summa pénzadásban megegyezek, elébb esmérnem kell azon személyeket, a'kik felelni tartoznak a' pénznek illendő célra lejendő fordittatásáért.

„Nevezetesen megnevekedtek 20 esztendőök alatt a' mi külső Követségeinkre tetődő költségeink. Igaz az egyéb eránt, hogy egy nagy Úrnak mint Királyunk képviselőjének tartatására, millyen p. o. a' mi Párisi követünk is, elkerülhetetlenül nagy summa kívántatik nem tsak az ő küldetésével közvetlenül összeköttetve lévő költségek miatt, hanem kiváltképpen azért is, hogy ezen summát öt vagy hat ezer Anglusok költik, kik a' most közönségesé lett Európai szokás szerént oda által utoznak. (Ezen szavak lenevettettek, és halljuk! kiáltás támodott!).

„En és barátaim nem oda célzunk ezen dolognak felhozása által, hogy Ministeriumunknak valami bizontalankodást okozzunk; sőt inkább mind ez ideig legnagyobb elővigyázással voltunk az eránt, hogy munkálódásainak valami akadályt ne tegyünk: de már ezen tekintetben is elérünk egy bizonyos pontot. Ezen Parlamentumi házon kívül nagy töprönködés uralkodik, és ettől további nyilatkozatások kívántatnak és várattatnak. Mi még eddig semmi kívánságoknak ellent nem állottunk, mellyeket a' Ministerek hozzánk intéztek; most is tsak annyiban akarunk ellent állani, mennyiben az ő kívánságok úgy intéztetődik hozzánk, mintha a' Ministerium tellyes számmal volna.

„De valósággal eljött az ideje, hogy az elevenségnek valamely jelét mutassuk. A' Ministerium' feje kilépett hivatalából; és valóban nevetséges lenne erről valamely érzékenységgel beszélni. Ezen házban senki sintsen, a' ki Lord Liverpool eránt finumabb érzékenységgel viseltetne, mint

én, úgy, hogy, ha tsak mi-távolról is lehetségesnek látnám, hogy az ő szolgálatba való visszalépése még lehetséges: még most se szollanék egy szót is. De ehez nintsen már semmi reménség. Ő még vissza adattatható familiájának és barátainak, de nem többé a' Ministerségnek; következésképpen senki se vetheti szememre, ha azt mondom, hogy ő Politikai tekintetben meghalt. Hiszem azt, hogy, ha őtet megkérdezhennők és ő nekünk felelhetne, így fogna felelni: „Eljött az ideje, hogy levegyem kezemet a' Politikai tárgyakról, és remélem, hogy ezen tekintetben tovább nem fogtok réám várokozni.“ —

„Által látom, hogy bizonyos időig illetlenség volna a'-felől kérdezősködnünk, mitsoda alkatása leszen Ministeriumunknak, a' melynek alkatására, közönséges környülállások között bizonyos időhaladás kívántatna: de nem olyanok most a' mi Finántziai környülállásaink; azt kérdem én, hogy késedelmezhetünk-e mi tsak egy pillantatig is, Administrátzióknak rendbeszedésével? Nem hiszem, hogy Kintstárunk' Cancelláriusa maga is tagadná, hogy Finántziánk nagyon rossz lábokon áll. Bévételeink kevesednek. Kereskedésünk az országnak egy végétől a' másikig halgatásban van. Minden kereskedőink vagy Bánkósaink kéntelenek megvallani, hogy kereskedési foglalatosságainknak illy megdugulása nállunk eddig hallatlan volt. Manufakturáinkban a' munkásokat legmélyebb inségek között látjuk epedni. Alig keresnek munkájik által annyit, hogy éhelhalásra ne jussanak (halljuk! halljuk!). Ves-sük a' mezei munkára szemünket, már ezen házban felszollalnak a' földtulajdonosok a' magok panaszaikkal, kiknek szükségesképpen hitelt kell adnunk. —

„A' szükség nagy és közönséges. Azok közt, kik kérelmekkel ezenházat ostromolják; a' földtulajdonosok azt kéri, hogy ne töröljük-el az idegen gabonának behozását

tilalmazó törvényeket, a' Fábrikások pedig azt, hogy engedjük-meg az idegen gabonának béhozását, hogy szálljon alább az arra, hogy élhessenek a' Fabrikákban dolgozó munkások: hanem azon kérelemben mindnyájok megegyeznek, hogy találjunk eszközöket segittségekre.

„Fordittsuk figyelmünket a' külső dolgokra; nyilván való az, hogy fontos dolgoknak kell fennforogni, különben nem kü'dettek volna Angliából fegyveres sergek Portugalliába. Ebbe' ezen ház is megegyezett 's én is megegyeztem, mint hogynagy bizodalommal vagyok azon Minister eránt, ki a' külső dolgokat kormányozza. De ki teheti ezen házat bizonyossá a' felől, áogy a' tisztelt úr megmarad a' maga helyén? És ha ő (Canning úr) ezen helyen meg nem maradna, ki kezeskedhetne ezen esetben Országunknak azért, hogy az idegen Hatalmasságok, kik most Anglia eránt bizodalommal viseltetnek, továbbá is azzal fognak viseltetni, ha ezen Ministert a' maga helyén nem látják?

„Igaz, hogy a' Korona bírja azon elsősi juss, hogy Ministeriumot nevezzen; de, mint a' dolgok most állanak, kibe helyheztetheti másba a' haza és ezen ház a' maga bizodalmat ezen Uran kívül? Senki se tudja, hogy holnap vagy holnap után mi fog történni. Tekintsünk Irlandiára. De nem akarok most a' dolgokra egyenként kibotsátkozni. Azt még egyszer megemlítem, hogy jól tudom, hogy a' Ministeriumnevezés a' Korona' elsősi jussa: de éppen ilyen jól tudom azt is, hogy, ha a' Ministeriumnevezés nagyon terhes munka, éppen illy nagy ezen háznak az a' kívánsága, hogy mennél hamarább megtudhassa, kik légyenek azon személlyek, a' kik ennekutánna a' kormány mellett fognak ülni. Ha Királyi jus a' Ministeriumnevezés, ezen háznak is jussa van más felől megkivánni ő Felségétől, hogy a' közön-

séges dolgok' folytatását, és a' pénz-kívánást szüntesse-meg, míg azt a' kegyelmet nem mutatja, hogy nekünk tellyes Ministeriumot adjon. Mi ugyan még eddig semmi pénzadásnak ellene nem szegeztük magunkat, most se terjed azon kérelemben tovább kívánságunk, tsak hogy adjon Ministeriumot ő Felsége; akár ezt akár amazt, hogy lehessünk bátorságosok az adandó pénznek a' célra leendő fordítása eránt. Ezen példabeszéd: „Az eszközöket vizsgáljátok, nem a' személlyeket“ — szépen hangzó mondás, de nintsen semmi értelme. Ha ő Felsége nekünk Ministeriumot ad, azután ezen háznak leszen jussa kimondani, hogy helybe hagyja-e a' kinevezést vagy nem. Ha volt valaha olly idő, melyben munkás és iparkodó administrátzióra volt szükségünk; most ugyan van. Olly administrátzióra van szükségünk, melly a' külső Hatalmasságoktól betsültessék, 's a' melly ezen háznak és a' nemzetnek bizodalmat és hajlandóságát bírja.“

Ezen beszédre Minister Canning úr nagy nyájassággal és helybehagyással felelt.

B r a s i l i a.

A' Csilagban illy tudósítás jött-ki Rió-de-Janerióból Febr. 3-dik napjáról: — „

„A' Császár azolta, hogy Rió-Grandébol vissza érkezett Jan. 24-dikén először jelent-meg a' közönség előtt, melynek alkalmatosságával kinyilatkoztatta, hogy minden felkelhető reguláris sergeivel együtt ismét vissza menni szándékszik a' déli tartományokra, és a' belső szolgálatot tsak a' népkatonaságra fogja bízni. Hanem megváltoztatta akaratját, mellyet az okozott, hogy az Anglus Követ Gordon úr Sz. Katalinból Jan. 29-dikén Rióba megérkezvén, ugyan oda a' következő napon Bue-

nos-Ayresből is megérkeztek két Bízatosok, kikre a' van bízva tellyes meghatalmaztással, hogy a' Buenos - Ayres és Brasilia között el kezdődött békességes alkudozásokat hajtsák végre."

B é c s.

Bétstől nem messze az úgy nevezett Marchfelden helyezettett Breitensee nevű faluban Mártzius' 18-dikára virradó éjjel tűz támodván, öt házak hamuvá lettek, az egyik háznépnek szörnyű borzasztó szerentsétlenségével, azért, hogy a' más négyek a s z s z e k u r á l t a t v a lévén, azok kártérítést kaptak a' Kártérítő kassából, de az ötödik nem; és így mindenétől megfosztatván, ezen szerentsétlenségéhez még az a' szörnyítő eset is hozzá járult, hogy a' tulajdonosnak két fiai is különös történet miatt oda égtek, kik között egyik 14, a' másik 5 esztendősek voltak. Ezen gyermekek a' lóistálóban hálván, még mélyen aludtak, mikor már a' fedel és padlás lángba borúlva voltak: 's az idősebb azonban felébredvén felkapta 's a' hóna-alá vette az ötsit, hogy véle együtt a' pajtából kiszaladjon: hanem a' megijedett lovak úgy elfoglalták volt az ajtó felé való menetelt, hogy a' fiuk nyilást nem kaphattak a' kimenetelre. Az idősebb fiú tehát letette a' gyermeket, 's maga a' lovak hátán-által kimászott a' pajtából. De alig haladhatott 10 lépésre, ott a' láng földre verte, 's ámbár kikapták onnét, de úgy össze égett, hogy semmi reménség nem volt életben maradhatásához. A' kis fíjút pedig, mint holt szenet úgy találták-meg a' pajtában.

▲ *pénzfolyamat Aprilis' 14-dikén:*
közép árr;
 ▲ Státus' 5 p. Centes Obligátzióji 90

Az 1820-béli sorsosok, 1371/4
 Az 1821-béli hasonlók, 1213/8
 Béts városa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 45 1/2 forint. keltek, mind C. ben.
 A' Bankó Aktziák keltek 1078 forinton.
 Conv. Pénzben.

Magyar Ország.

Császár és Király Ő Felsége méltóztatott T. Kolbay Mátyás Urat Törvény és Philosophia Doktorát, a' Pesti Univerzitásnál lévő Törvényes Kar' tagját a' Kassai K. Akadémiánál Státistika és Bányászi Jus' Professorává — T. Henfner János Urat a' Zágrábi K. Akadémiánál Politzia' Professorává — és T. Szabó Pál Urat a' Győri Kir. Akadémiánál Magános Jus' Professorává, kegyelmesen kinevezni.

A' boldogult Kluch Nyitrai volt Püspök' emlékezetére — Nyitrából:

A' Magyar Cath. Anyaszentegyház' egén az első nagyságú Csillagok között számos esztendőig fénylett Kluch Jó'sef, a' ki nagy méltóságú familiából való szármozásával nem ditsekedhetvén nagy tettek által emelkedett méltó nagyságra; — 1765 dikben lépett a' Papi életbe, midőn nagy emlékezetű Barkóczy Ferencz Érsek halála után Bányai László, mint Káptalan Vicariussa, kormányozta az Esztergomi Érsekséget. Még akkor a' nagy lelkű Érseknek nagy példái lebegtek ezen Nemes Fő Káptalan felett, melly magát boldogult Fő pásztorához utóbb is méltónak mutatni meg nem szűnt, és a' nevendék

Papságba is olly lelket tudott önteni, mind házi, mind nyilvánvaló példái által, hogy azokból jeles magyar Papok támadtak. Illy lelkesedés ébresztette korán Kluch Jósefet, a' kit már 17 esztendőskorában, szép elme-tehetségeire nézve, Bányai Vicarius megkülönböztetett, és a' Sz. Istvánról neveztetett Szeminariumba rendelt, hol mind a' Philosophiát, mind a' Theologiát, igen dízséretes előmenetellel végezvén, amaból mesteri diszszel felékesítettett. Tudománybeli előmenetelei által magára nagy figyelmet vonván, 1771-dikben áldozó Papnak felszenteltetett, és mindjárt azon esztendőben, mihent Theologiai tanulását elvégezte, Tudománybeli Előljáróvá tétetett a' fő Szeminariumba. Ezen hivatalt olly megkülönböztetéssel viselte, hogy 1773-dikban a' Jesuiták eltöröltetése után, a' Nagy-Szombati Universitásnál, az Erköltsi Philosophiának Tanítójává neveztetnék, hol már előbb Barkóczy Érsek a' Theologiai Tanító székeket, a' Jesuitáktól elvévén, azokat az Érsekségbeli Egyházi Férfiakra bizta, 's választásának olly szerentsés fogantját látta, mellyből ő meggyőződött, hogy az említett Szerzetesek, a' Papi Ifjuság tanítására éppen nem szükségesek. Kluch az Erköltsi Tudományok tanítása mellett, az Universitas Templo-mában, egyszer'smind Magyar Exhortátor hivatalt viselt, melly neki annál nagyobb ditsőségére szolgált, mivel ő, a' ki 1748-dikban Znio Várallyán, Thúrócz Várme-gyei Mező Városban születvén, hihetőkép-pen a' Magyar nyelvet az Anyja tejével nem szopta, hanem azt, az alsóbb Isko-lákat különbbféle helyeken tanulván ipar-kodása által tette tulajdonává. A' Tanítói-széket, a' Fő Szeminariumnak Vice Recto-rává neveztetvén, mindjárt 1774-dikban el-hagyta. De ezen Al-Kormányozó hivatalt is nem sokára elhagyni kéntelenitetett, mert tudományának híre, Gróf Battyányi Jósefnek az új Érseknek tudtára esvén, 1777-

ben a' Vicarialis hivatal Titoknokává tétetett, és mindjárt következő esztendőben a' Sz. Széknek Jegyzőjévé.

De ezek tsak kezdetei valának nagyobb pályájának; mert 1779-dikben az Egyházi férfiak tulajdon hivatalára, a' Lelki Pász-torságra lépett, midőn Nagy Ölvedi Plé-bánussá, azon Egyházi kerület' Esperesté-vé, és Consistoriumi Assessorrá tétetett. Itt minő lelki buzgósággal, szorgalmatos-sággal, és böltseséggel tett légyen eleget Pásztori kötelességének, azon következés mutatja, hogy már 1786-dikban Kánonok-ságra emeltetvén, egyszers'mind az új Presbiteriumnak Igazgatójává rendeltetett. Ezen hivatalban a' Lelki Pásztor-ságra készült ifjú Papokat, hivatalaiknak buzgó-teljesítésére serkentő oktatással, és bölts-útmutatással vezette. Ez által olly jeles ér-demeket tett, hogy 1806-ban Esztergomi Vicariussá választatott, és Károly Ámbrus Kir. Fő Herczeg, Esztergomi Érsek által ezen hivatalában megerössítettett. Itt mind-egyre tündöklőbbé lévén érdemei, Ő Fel-ségétől Ferencz Apostoli Királyunktól Po-zsonyi Püspök nevezettel megtiszteltetett. Igy közelített a' valóságos Fő Pásztor-sá-g-hoz, mellyre 1808-dikban Ferencz Ő Cs. Kir. Felsége által kineveztetvén, mint Nyit-rai Megyés Püspök, méltóságában VII. Pius Pápa által megerössítettett, és Károly Ámbrus Fő Herczeg által Po'sonyban fel-szenteltetvén, még azon esztendőben De-cember 6-dikán Püspöki székebe fényesen béiktatott, — 1813-dikban pedig Ő Fel-sége által belső Titkos Tanátsosi ranggal felékesítettett.

Püspökségében nyílt meg előtte azon pálya, mellyen minden lépéseit Apostoli buzgósággal, és jótévőséggel petsétlette; ugyan is nem tsak az egész Püspökségét előbb szemesen megjárta, és látogatását adakozásaival elfelejthetetlené tette, ha-nem utóbb Egyházi vizsgálásával is, kü-lönös jó rendbe szedte, 's a' mennyiben

lehetett segedelmekkel is gyámolította. Nevezetesen 1814-ben a' szegényebb Plébániák' Lelki Pásztorait, és Oskola Mestereit, öt ezer aranyból álló tőke-pénzzel boldogította, úgy, hogy hat Plébánusok fejenként 200 forint ezüst pénzt, a' Mesterek pedig 25 frtot húzhatnának. Ezen kívül pedig még azon esztendőben a' szegényebb Plébánusok, és Oskola-Mesterek számára 30 ezer frtot V. Cz. rendelt. Igen dítséretes emlékezettel volt a' Besztercze-Bányai Káptalan, és az ő szülő földi Znio Várallyai Plébánia eránt, mert ezeknek számára, ismét 30 ezer frtot papírosban fundált. A' Lévai Gymnásiumban, a' Humanitas Oskoláknak felállítására 2 ezer, Trencsénben a' Polgári Leánykák intézetére 6 ezer frtot 1816. adott. Hét Nemes Leánykáknak, a' Nyitrai Püspökségből valóknak, a' Nagy Szombati Apáczáknál való neveltetésekre 1819-ben 7 ezer darab aranyat rendelt. Nemkülömben a' Nyitrai Franciskánusok, úgy a' Nyitrai és Trencsényi Páristák, valamint a' Pesti Anglus Apáczák számára külön külön 1823-ban két két ezer frtokat ajándékozott. Altaljában hogy mind egyenként ne említsük, 1813-diktől fogva, 1826-dikig kegyes intézetekre, Plébánia házak, és Templomok megújítására, a' Seminariumok, és a' tanuló ifiúság számára 60058 frtot adott, úgy hogy az ő fundációji öszveséggel 400,362 forintokra mennek Váltó Czédulában: minden köteleztetés nélkül való adakozásai pedig, az imént em'ített jó czélokra, reá mennek 322,504 forintokra Váltóban. De a' ki élteben illy kegyes, illy adakozó volt, és nem hiú pompára, nem Rokonainak gazdagítására, hanem jótévő intézetekre, és czélokra, fordította az Egyházi jövedelmeket, — noha méltóságához képest mindenkor illendő Udvar, és Asz-

talt tartott, mégis bölts takarékoszággal annyit tudott megkémálni, hogy Testaméntoma, és Codicillusa által, még nevezetes summákról tehetett rendelést, mint p. o. 12 szegény tanulókra 22500 frtot Conv. pénzben; a' most épülő Esztergomi Fő Templomra azon kívül, a' mit már élteben adott, ismét 4500 frtot Conv. pénzben hagyott. Polgári szegény Atyák Leányainak kiházásítására, kik mindazáltal tsak Nyitra, Trencsén, és Zolna Városbeliek legyenek, 9000 frtot rendelt Con. pénzben. A' Siket Némák Váczi Intézetének 2500 frtot C. p. 's a' t Öszveségesen ezen mások javára élt Fő Papnak hagyományai Váltó Czédulában számláltatván tesznek 132,875 frtot. A' mi pedig ezen hagyományain fellül megmaradna, azt négy részre osztatni kívánta, úgymint: a' Nyitrai Püspökség szegényebb Templomának részére, a' tanuló gyermekeknek adandó ajándékoktskákra; a' Nyitrai, Trencsényi, és Zolnai szegényebb tanulók' számára, és végre, a' Nyitrai Megyében lévő szegények számára, kiknek különösen már 8000 frtot V. Czédulába rendelt. Illy jeles tettekkel tündöklött annak élete, a' ki külömben Fő Pásztori hivatalát igaz Apostoli buzgósággal, a' Papsághoz Atyáskodó jósággal, Jobbágyaihoz szelid leereszkedéssel, mindenekhez egyenes szívűséggel, és igazság szeretettel, 's holtig fáradhatatlan Fő Pásztori gondoskodással viselte, úgy hogy még beteges állapotjában sem szünnék meg tulajdon rendelései által elintézni, 's igazgatni a' reá bízott Krisztus nyáját. Ezeket tekintve, méltán kérdezhetjük: vallyon nem nagy-é az illyen férfiú, ki bár szegény Atyáktól született, de életét illy nagy tettekkel ditsőitte?! — Meghalt Motsonoki jószágán Dec. 31-dikén 1826. Eltemettetett Nyitrán Jan. 9-dikén 1827.